

Kuntien kykyä vastata lasten, nuorten ja perheiden kasvaneeseen palvelutarpeeseen on vahvistettava

Kuntien kyky vastata kasvaneeseen palvelutarpeeseen on keskeinen tekijä lasten, nuorten ja perheiden selviämisestä koronakriisin jälkeen. On odotettavissa, että tuen ja palvelujen tarve perheissä aktivoituu rajoitusten purkamisten myötä. Palveluntarve on saattanut edetä pitkälle ja jäädä huomaamatta poikkeustilan aikana. Lastensuojelun sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kysynnän voidaan siis ennakoida kasvavan. Lisäksi perusopetuksen on kurottava syksyllä kiinni keväällä syntynyt vaje oppimistuloksissa.

Koronakriisi on nostanut työttömyysastetta hyvin nopeasti. Työttömyys iskee sekä kuntien tulopohjaan että lisää palvelujen tarvetta. Kuntatalouden kiristyessä on vaarana, että lasten, nuorten ja perheiden palveluihin kohdistetaan lisäpanostusten sijasta rajujakin leikkauksia. Suurimmassa vaarassa ovat perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen määrärahat, sillä näihin palveluihin kohdistuu merkittävä osa kuntien budjeteista.

On odotettavissa, että tuen ja palvelujen tarve perheissä aktivoituu rajoitusten purkamisten myötä.

Poikkeustilan jälkeisenä aikana on huolehdittava peruspalvelujen ja sosiaalihuollon kantokyvystä. Mikäli kuntatalous ajautuu kriisiin, kunnat eivät kykene vastaamaan kasvaneeseen palvelutarpeeseen.

Lasten universaaleihin palveluihin kohdistettujen leikkausten seurauksena korjaavien palvelujen tarve edelleen kasvaisi, kulut siirtyisivät sosiaali- ja terveystalouksiksi ja kasvanut palvelutarve pitkittyisi. Taloudellisen niukkuuden aikana resurssit on kohdistettava viisaasti. Vahva ehkäisevä tuki tai avohuollon tuki kestävät intensiivisesti tarjottuna lyhyemmän ajan kuin korjaavat palvelut, joiden aikajänne venyy usein pitkäksi. Toimivat lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut keventäisivät lastensuojelun kuormitusta, mutta niiden saatavuus oli heikko jo ennen koronakriisiä. Avuttajättämisen seuraukset kertautuvat kymmeniksi vuosiksi eteenpäin.

Patoutuneen palvelutarpeen ennakoitaan purkautuvan syksystä alkaen. Palvelutarpeeseen vastaamisessa on tehtävä harkittuja valintoja ja uskaltaa uudistua. Kriisi on pakottanut etsimään ja luomaan uusia ratkaisuja, näkökulmia ja yhteistyön rakenteita. Järjestöillä on mahdollisuus auttaa kuntia ja valtionhallintoa omalla osaamisellaan ja palvelutuotannollaan, jotta kasvaneeseen palvelutarpeeseen vastaamisessa löydetään parhaat ratkaisut.

KYSY LISÄÄ

Lastensuojelun
Keskusliitto
Erityisasiantuntija
Sonja Falk,
p. 040 149 0050

Lastensuojelun
Keskusliitto
Ohjelmajohtaja
Miia Pitkänen,
p. 040 744 6505

TYÖTTÖMYYSLUVUT NOUSUSSA

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömien työnhakijoiden määrä lähes kaksinkertaistui huhtikuussa 2020.

Taluspäätösten lapsi- ja perhevaikutusten arviointi on nyt keskeistä, jotta lapsille ja perheille haitalliset päätökset voidaan välttää ja pitkäaikaiset elämänkaarivaikutukset torjua.

